

Irlavas pamatskolas vides novērtējums 2020. gada rudenī

Skolas vides novērtējums tika veikts septembrī un oktobrī. Ekopadome izvērtējuma procesā iesaistīja 4.-9.klases skolēnus, skolotājus, darbiniekus. Atsevišķus jautājumus skolēni devās noskaidrot pie lietvedes, grāmatvedes, skolas saimnieka, direktores, kā arī pašvaldības komunālās daļas vadītāja. Katra klase izvērtēja vienu tēmu. Rezultātus pārskatīja, izvērtēja un publiskoja Ekopadome. Tad tika sastādīts Rīcības plāns.

Gada tēmu izvēlējamies „Pārtika”, jo pārējās tēmas skola ir izgājusi. Arī pēc novērtējuma rezultātiem bija redzams, ka šai tēmā darba būs daudz. Būs jāveic anketēšanas, aptaujas, pētījumi, jāizstrādā ieteikumi, lai veiktu uzlabojumus. Atklājās, ka skolas ēdnīcā tiek izmesta neapēstā pārtika – vidēji 12,08 kg (gandrīz 1/3 daļa) uz vienu skolēnu gadā. Sapratām, ka ir jārīkojas.

Gada tēma PĀRTIKA

Skolas izvērtējums

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Vai tie, kas atbildīgi par iepirkumiem ēdināšanai, zina atšķirību starp bioloģisko produktu un Zaļās karotītes sertifikāciju?	Atšķirības nezina					X	Zina visas atšķirības
Vai ēdināšanas iepirkumā ir bioloģiski sertificēti produkti?	Nav nemaz		X				100%
Vai Ekopadomei ir iespējas piedalīties pārtikas iepirkuma sagatavošanā?	Nav	X					Vienmēr
Aptuveni cik liela daļa skolā sagatavotās pārtikas netiek apēsta?	>50%		X				0 – 5%
Kāda vecuma bērniem ir iespēja pašiem salikt savas porcijas?	Nevienam				X		Visu vecumu
Vai neapēsto bezmaksas ēdienu ir iespēja vēlāk apēst citām klasēm?	Nekad					X	vienmēr
Vai tiek apkopota informācija par ēdieniem, kas visbiežāk tiek neapēsti?	Nekad	X					Regulāri
Kāda ir sadarbība ar ēdinātājiem izmestā ēdiena daļas samazināšanā?	Slikta		X				Laba
Cik bieži bezmaksas ēdienkartē iekļauti uzturam pilnvērtīgi veģetāri ēdieni?	Nekad	X					Katru nedēļu
Kāda ir ēdienu izvēle ēdnīcā bērniem, kas neēd gaļu un zivis?	“Salāti un kartupeļi”	X					Pilnvērtīgi ēdieni
Cik viegli skolēniem panākt ēdnīcas ēdienkartes izmaiņas?	Grūti	X					Ļoti viegli
Vai skolotāju istabā parādās “Fair trade” produkti (kafija, cukurs u.c.)?	Nekad	X					Vienmēr
Vai notiek pasākumi, kas popularizē apkārtnes bioloģiskos zemniekus?	Nekad	X					Vairāki
Vai un cik daudz skolā bērni audzē garšaugus un tējas?	Nemaz	X					Daudzās vietās
Vai un cik daudz skolā bērni audzē dārzeņus?	Nemaz	X					Daudz
Vai apgūstot gatavošanu tiek pievērsta uzmanība videi draudzīgiem ēdieniem?	Nekad		X				Regulāri
Jautājumi no tēmas “Vide un veselība” (var nokopēt tur iegūtos rezultātus):							

Vai skolā rudenī ir pieejami vietējie augļi no skolēnu mājām? (neattiecas uz skolas augļa programmu)	Nav pieejami			X		Vairākās klasēs
Vai skolā pieejams saldumu automāts, citi rūpnieciski našķi	Viegli pieejami		X			Nav pieejams
Vai skolai iespējams ietekmēt ēdienkarti un pārdotos produktus?	nav	X				Viegli iespējams
Cik liela daļa skolēnu starp stundām regulāri izvēlas pirkt ēdienu veikalā ārpus skolas?	Vairāk kā puse				X	Gandrīz neviens
Cik daudz palmu eļļas saturošu produktu (čipsu, cepumu utt.) iepakojumi ikdienā redzami atkritumu grozos?	Daudz dažādu iep.		X			Gandrīz nemaz

Paradumu un attieksmju izvērtējums

Uz **anketas** jautājumiem atbildēja 4.-9. klases skolēni. Atpakaļ tika atgrieztas 46 anketas (kopā aptaujāti 52,9% skolēnu).

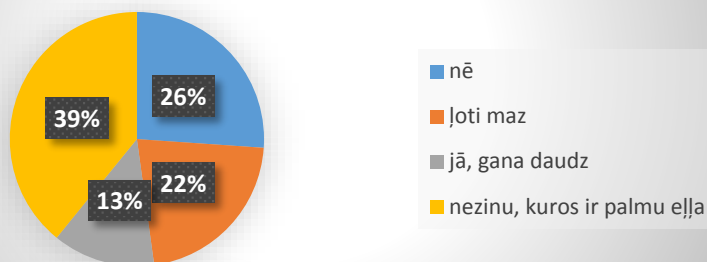
<i>Vai zini, kā veikalā atpazīt bioloģiski sertificētus produktus?</i>			
22- jā	12 - nē	12- neesmu drošs	
<i>Vai savā ikdienā ēd produktus, kuru sastāvā ir palmu eļļa?</i>			
12- nē	10 - ļoti maz	6- jā, gana daudz	18 - nezinu, kuros ir palmu eļļa
<i>Vai piekrīti, ka videi draudzīga ēšana ikdienā nav dārgāka?</i>			
14- jā, var būt pat lētāka		13 - nē, ir dārgāka	19 - neesmu drošs
<i>Kuri no šiem tev liekas 3 svarīgākie principi, kas jāievēro, lai ēstu videi draudzīgi?</i>			
- Jāpērk tikai Latvijā ražoti produkti 34			
- Jāpērk bioloģiski sertificēti produkti 25			
- Jāaudzē pārtika pašam 19			
- Jāsamazina gatavo produktu pirkšana no veikala un vairāk jāgatavo mājās 32			
- Jāsamazina gaļas patēriņš (ja tā nav bioloģiski sertificēta) 0			
- Jāpērk augļi un dārzeņi, kuriem šobrīd ir ražas sezona 28			
- Jāsamazina izmestās pārtikas daudzums 12			
<i>Vai tev patīk gatavot ēst?</i>			
23- jā	16 - reizēm	5 - nē	2 - īsti neprotu neko gatavot
<i>Vai zini kādu ēdienu, kura sastāvdaļas ir ļoti videi draudzīgas (tām maza ietekme uz klimata pārmaiņām, dabu)?</i>			
25 - jā	13 - nē	8 - neesmu drošs	
<i>Kas ir šis ēdiens?</i>			
14- dažādas ogas, 9- augļi, 2- dārzeņi, 4- zivis, 3-vistas gaļa, 5- dārzeņu sautējums			

Vai atpazīsti bioloģiski sertificētus produktus?

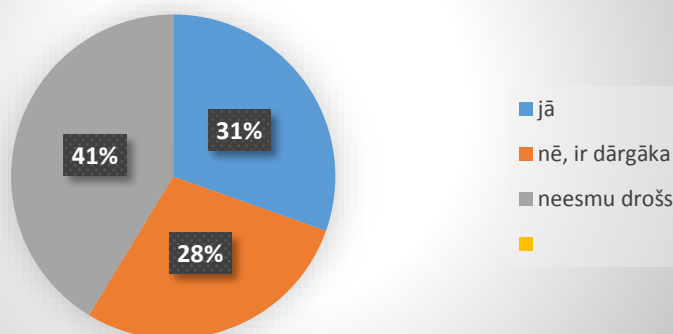
Secinājumi: **Lielākā daļa** respondentu, jeb 48% aptaujāto atbild, ka **atpazīst bioloģiski sertificētus produktus** (bet šo faktu būtu jāpārbauda – skat. Rīcības plānu). 1/3 daļa jeb 26% atbild, ka neatpazīst. 1/3 daļa jeb 26% – ka nav pārliecināti, vai pazīst.

Vai ikdienā ēd produktus, kuri satur palmu eļļu?

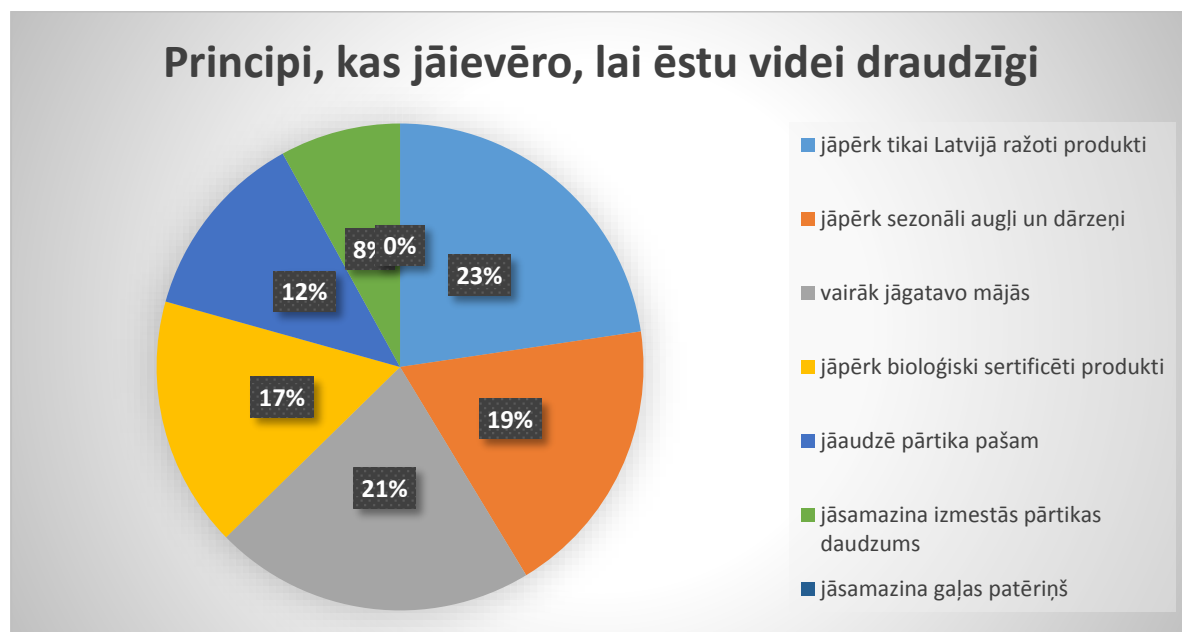

Secinājumi: **Lielākā daļa** respondentu jeb 39% atzīst, ka **nezina, kuros produktos ir palmu eļļa**. 26% aptaujāto saka, ka neēd palmu eļļas saturošus produktus, 22% - tos lieto ļoti maz, bet tikai 13% atbild, ka palmu eļļas saturošus produktus ēd gana daudz.

Vai piekrīti, ka videi draudzīga ēšana ikdienā nav dārgāka?

Secinājumi: Gandrīz 1/3 daļa aptaujāto skolēnu jeb 31% atbild, ka videi draudzīga ēšana ikdienā nav dārgāka, 28% saka, ka ir dārgāka, bet **lielākā daļa** aptaujāto – ka nav pārliecināti.

Secinājumi: Pēc anketēšanas var secināt ka trīs galvenie principi, kas jāievēro, lai ēstu videi draudzīgi ir:

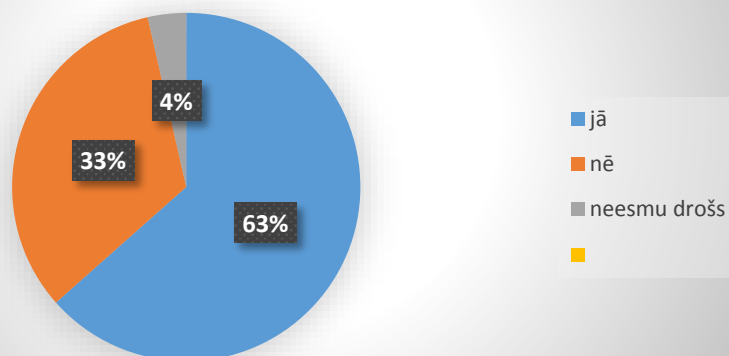
1. Jāpērk tikai Latvijā ražoti produkti (23%)
2. Vairāk jāgatavo mājās (21%)
3. Jāpērk sezonāli augļi un dārzeņi (19%)

Neviens no aptaujātajiem (0%) nav minējis, ka būtu svarīgi samazināt gaļas patēriņu uzturā.

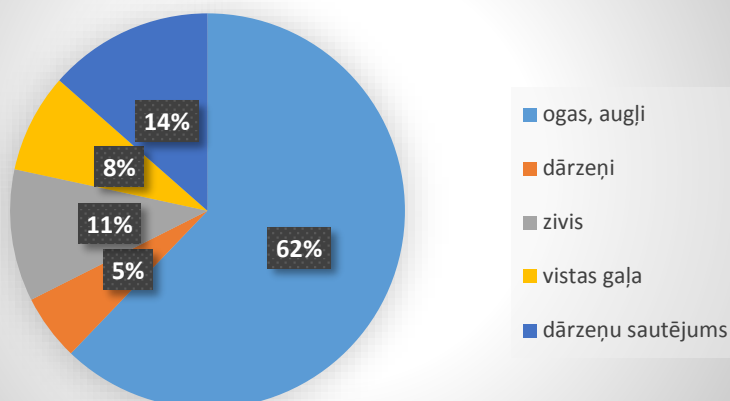
Secinājumi: **Puse** respondentu jeb 51% apgalvo, ka **patīk gatavot ēst**. 35% to dara reizēm. Tikai 3% aptaujāto saka, ka neprot gatavot ēst, bet 11% - ka nepatīk gatavot.

Vai vari nosaukt ēdienu, kura sastādaļas ir videi draudzīgas?

Secinājumi: **Lielākā daļa** aptaujāto skolēnu jeb 63% atbild, ka **var nosaukt ēdienu, kura sastāvdaļas ir videi draudzīgas**. 1/3 daļa – ka nevar, bet tikai 4% - ka nav pārliecināti.

Kas ir videi draudzīgs ēdiens?

Secinājumi: **Lielākā daļa** aptaujāto jeb 62% min, ka **videi draudzīgs ēdiens ir ogas un augļi**. 14% - ka dārzeņu sautējums, 11% - ka zivis, 8% - ka vistas gaļa un 5% atzīst, ka tie ir dārzeņi.

Anketa vecākiem tēmā „Pārtika”

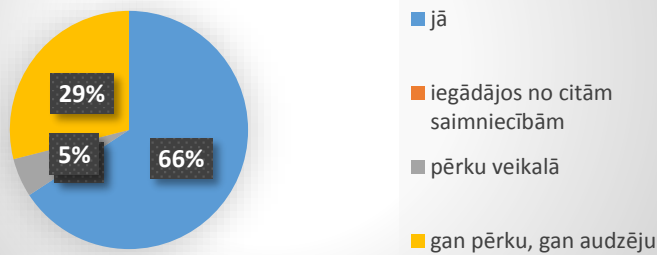
Uz anketas jautājumiem kopā atbildēja 38 vecāki (43,7%. Jāņem vērā, ka ir ģimenes, no kurām skolu apmeklē vairāki bērni).

1. Vai Jūsu ģimenē ēdiens tiek gatavots mājās?			
<i>vienmēr</i> 17	<i>vairāk jā</i> 21	<i>vairāk nē</i> 0	<i>nekad</i> 0
2. Vai uzturā lietojat pašu audzētus dārzeņus?			
<i>jā</i> 25	<i>iegādājos no citām saimniecībām</i> 0	<i>pērku veikalā</i> 2	<i>gan pērku, gan audzēju</i> 11
3. Vai izvēlaties dārzeņus/augļus, kuriem šobrīd ir ražas sezona?			
<i>jā</i> 27	<i>vairāk nē</i> 0	<i>nepievēršu tam uzmanību</i> 9	
4. Vai atpazīstat bioloģiski sertificētus produktus?			
<i>jā</i> 23	<i>neesmu drošs</i> 15	<i>nē</i> 0	
5. Vai atbalstāt videi draudzīgu ēšanu?			
<i>jā</i> 27	<i>nē</i> 2	<i>neesmu drošs</i> 9	
6. Ja jā, tad nosauciet kādu ēdienu, kura sastāvdaļas ir videi draudzīgas (tām ir maza ietekme uz klimata pārmaiņām, dabu)			
16- dārzeņu sautējums, 8- dārzeņi, augļi, 3- graudaugu biežputra			

Secinājumi: Visi aptaujātie atzīst, ka ēdiens vai nu tiek gatavots mājās - 45%, vai **gandrīz vienmēr mājās** - 55%. Neviens respondents (0%) nav atbildējis, ka ēdienu negatavotu mājās.

Vai uzturā lietojat pašu audzētus dārzeņus?

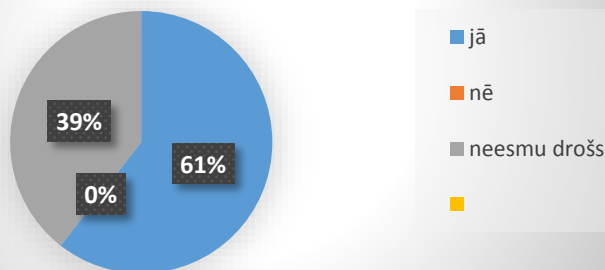
Secinājumi: **Lielākā daļa** aptaujāto vecāku (66%) saka, ka **uzturā lieto pašu audzētus dārzeņus**. Gandrīz puse jeb 29% min, ka gan audzē paši, gan pērk veikalā. Un tikai 5% respondentu atzīst, ka dārzeņus pērk tikai veikalā.

Vai izvēlaties sezonālos augļus/dārzeņus?

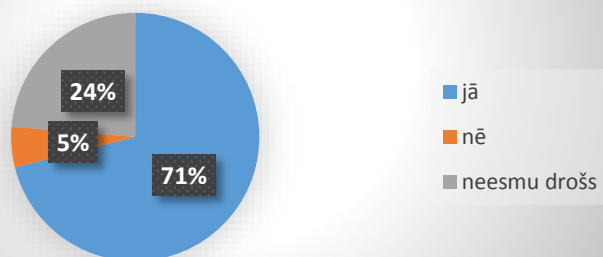
Secinājumi: **Lielākā daļa** jeb 75% aptaujāto vecāku min, ka **izvēlas sezonālus dārzeņus un augļus** ikdienas uzturā. un tikai 1/4 daļa aptaujāto jeb 25% atzīst, ka nepievērš tam uzmanību.

Vai atpazīstat bioloģiski sertificētus produktus?

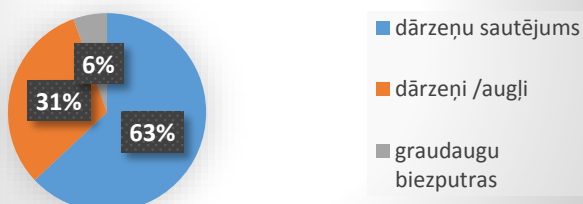
Secinājumi: **Lielākā daļa** aptaujāto (61%) **atpazīst bioloģiski sertificētus produktus**. 39% respondentu nav pārliecināti, bet neviens (0%) neatbildēja ar nē.

Vai atbalstāt videi draudzīgu ēšanu?

Secinājumi: **Lielākā daļa** aptaujāto jeb 71% **atbalsta videi draudzīgu ēšanu**. 24% respondentu nav pārliecināti, bet neviens 5% aptaujāto vecāku neatbalsta.

Nosauciet ēdienu, kura sastāvdaļas ir videi draudzīgas?

Secinājumi: Pēc vecāku atbildēm var secināt, **videi draudzīgākais ēdiens ir dārzeņu sautējums** (63%), tad seko dārzeņi un augļi (31%), tad graudaugu putras (6%).

Ilgtermiņa salīdzinājums

Nav datu no iepriekšējiem gadiem.

	2020
Izmestās pārtikas daudzums septembrī (kg)	6.2kg
Izmestās pārtikas daudzums gadā uz vienu bērnu, (kg)	14,08
Izmestās pārtikas daudzums vidēji dienā (septembrī) uz vienu bērnu, (grami)	88g
Bioloģiski sertificētas pārtikas īpatsvars (no kopējām ēdināšanas izmaksām, %)	

Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar pārtikas tēmu?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Ēdināšanas pakalpojumiem mūsu novada skolās ir Zaļais publiskais iepirkums. Liela daļa produktu ir no vietējām integrētajām saimniecībām.2. Skolēni paši sev liek porcijas (šobrīd tas nav atļauts, sakarā ar Covid-19). Neapēsto ēdienu var apēst tie, kuri vēlas papildporcijas.3. Skolēni nes uz skolu augļus, cienā citus.4. Visi skolēni ēd skolas ēdnīcā, nav iespējas ēdienu pirkt citur.
<i>Kur saistībā ar pārtiku nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Jāsamazina izmestās pārtikas daudzums.2. Nav informācijas par ēdieniem, kas netiek apēsti. Jāsadarbojas ar ēdinātājiem.3. Nav informācijas, vai ir skolēni veģetārieši.4. Nav informācijas par apkārtējām bioloģiskajām zemnieku saimniecībām.5. Pie skolas nav garšaugu dārziņa.6. Jāpopularizē videi draudzīgi ēdieni. Jāsniiedz informācija par palmu eļļas saturošiem produktiem.7. Jārada iespēja ietekmēt ēdienkarti.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Jāapkopo informācija par ēdienu, kas visbiežāk netiek apēsts skolas ēdnīcā.2. Jāveido sadarbība ar ēdinātājiem, lai samazinātu pārtikas atkritumus ikdienā, par iespēju mainīt ēdienkarti, rast alternatīvu ēdienu piedāvājumā veģetāriešiem (ja tādi būtu).3. Jāizzina informācija par „Fair trade” produktiem. Ar to jāiepazīstina gan skolotāji, gan skolēni.4. Sadarbībā ar mazpulcēniem jāizveido garšaugu/sakņu dārzs skolas pagalmā.5. Jāorganizē tikšanās ar vietējiem bioloģiskās saimniecības zemniekiem.

Energija

Skolas izvērtējums

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Dienās, kad klase ir pietiekami gaiša, netiek ieslēgtas gaismas	reti			x			vienmēr
Klases, kurās gaisma tiek izslēgta, kad neviena tajās nav	0 – 10% (no visām klasēm)			x			100% (no visām klasēm)
Telpas, kurās izmanto efektīvas spuldzes (fluorescentās vai LED)	0 – 20%			x			100%
Telpas, kurās izmanto energoefektīvu sadzīves tehniku (A energoefektivitātes klase)	0 – 20%		x				100%
Telpas, kurās uzstādīti atgādinājumi par elektrības taupīšanu	0 – 10%	x					100%
Telpas, kurās logi ir tīri un nebloķē saulesgaismu	0 – 10%				x		100%
Klases, kurās datori paliek ieslēgti, kad ilgu laiku netiek izmantoti	100%			x			0 – 20%
Klases, kurās citas elektroierīces paliek ieslēgtas, kad tās nelieto	100%			x			0 – 20%
Klases, kurās datoru lādētāji paliek pievienoti pa nakti	100%				x		0 – 10%
Klases, kurās projektori netiek izslēgti, kad nav vajadzīgi	100%				x		0 – 20%
Telpas, kurās iespējams atsevišķi pielāgot radiatoru siltumu	0 – 10%			x			100%
Telpas, kur sildelementi un ventilācijas lūkas nav aizsegtas	0 – 10%		x				100%
Brīvdienās skolā tiek uzturēta zemāka temperatūra	nekad					x	bieži
Logi un durvis ir aiztaisīti un noblīvēti (nelaiž iekšā aukstumu pa šķirbām)	0 – 10%					x	100%
Telpas tiek vēdinātas, ziemas laikā plaši atverot logus	bieži				x		nekad
Vai vārot tēju un kafiju bieži daudz uzvāritā ūdens paliek pāri?	bieži				x		reti
Vai siltais ūdens krānos ir silts vai plaucējošs?	Plaucējošs				x		Silts
Vai iespējams regulēt ūdens temperatūru skolā?	nē					x	Jā, visur
Vai pie ūdens krāniem ir iespējams regulēt ūdens temperatūru?	nekur					x	visur

Ilgtermiņa salīdzinājums

Gads	Elektrība (patēriņš gadā, kwh)	
2015	44407	
2016	45949	
2017	45369	
2018	37367	
2019	35042	
	Granulas (t/gadā)	Malka (m3)
2015	32	26
2016	51	
2017	50,05	
2018	50,9	
2019	43	

Var vērot, ka pa gadiem enerģijas patēriņš samazinās gan elektrībai, gan siltumam. To iespaido gan siltās ziemas, gan arī mūsu paradumi taupīt elektrību ikdienā.

Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar enerģijas taupīšanu?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brīvdienās skolā tiek uzturēta zemāka temperatūra vai vispār atslēgta. 2. Siltā ūdens temperatūra ir optimāla, tā ir regulējama. 3. Datorklasē tiek izslēgti datori, lādētāji, projektori. Pedagoģiem ir portatīvie datori. 4. Klasēs gaišajā dienas laikā ir izslēgtas lampas. 5. Lampas āra apgaismojumam ir pilnībā energoefektīvas.
<i>Kuros jautājumos enerģijas tēmā nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Jāturpina telpās nomainīt spuldzes (pret energoefektīvākām).</i> 2. <i>legādādoties jaunu sadzīves tehniku, jāraugās, lai tā būtu energoefektīva.</i> 3. <i>Skolas siltināšana.</i>
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai enerģija tiktu izmantota lietderīgāk?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Silto džemperu dienu rīkot vairākas reizes gadā.</i> 2. <i>Jāatjauno atgādinājumi par elektrības taupīšanu klasēs.</i>

Transports

Skolas izvērtējums

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Cik droša ir satiksme skolas apkārtnē?	Ir bīstami posmi				X		Satiksme ir mierīga un droša
Cik skolēnu dodas uz skolu ar velosipēdu vai kājām?	Mazāk kā 5%			X			Vairāk kā puse
Cik skolēnu dodas uz skolu ar velosipēdu, kājām vai sabiedrisko transportu?	Mazāk kā 10%				X		Vairāk kā 90%
Cik skolotāju ierodas uz darbu ar automašīnu, braucot vieni?	Vairāk kā 90%			X			Mazāk kā 10%
Cik daudz vecāku paņem arī kaimiņu bērnus, braucot uz skolu ar savu auto?	Mazāk kā 10%	X					Vairāk kā puse
Vai skolā ir pietiekami daudz drošu velonovietņu?	Nav drošu novietņu			X			Novietnes ir drošas pietiekami daudz
Vai skolā ir notikušas velosipēdu zādzības?	Jā, regulāri					X	Nav notikušas
Cik bieži skolā mācību ekskursijas notiek ar velosipēdiem, izbraucieni vietā tiek rīkoti pārgājieni?	Ļoti reti		X				Ap trešā daļa no ekskursijām
Vai apmeklējot Ekoskolu pasākumus notikusi sadarbība ar citām skolām, lai brauktu kopā, izmantotu transportu efektīvāk?	Nav notikusi nemaz	X					Notiek bieži
Cik liela daļa skolēnu iegūst velobraucēja apliecību?	Mazāk kā 10%	X					Gandrīz visi
Cik tuvu skolas ieejai tiek izlaisti ar automašīnām atvestie bērni, radot veselības riskus no izplūdes gāzēm?	Pie pašas skolas ieejas	X					Izlaišana notiek vismaz 100 m no skolas
Vai skolas tuvumā apstājušās mašīnas izslēdz dzinēju un nepiesārņo gaisu, ja nākas ilgāk gaidīt bērnus?	Bieži neizslēdz				X		Vienmēr izslēdz, ir atgādinošas zīmes
Vai skolas pārtikas iepirkumā ņemts vērā, cik tālu vesti produkti?	Nav ņemts vērā	X					Ņemts vērā
Cik bieži skolā notiek pasākumi vai nelielas akcijas, kas aicina ierasties skolā ar kājām, velo vai sabiedrisko transportu?	Nenotiek	X					Notiek reizi mēnesī

Ilgtermiņa salīdzinājums

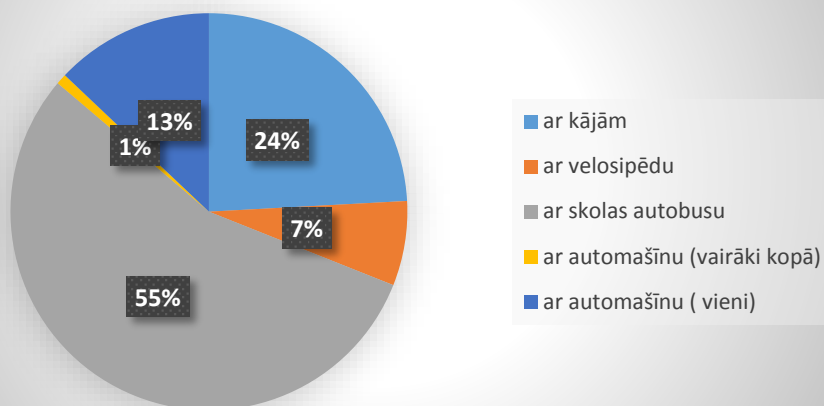
	Benzīns (l/gadā)
2015	225,51
2016	190,67
2017	355,26
2018	643
2019	136
	Dīzeļdegviela (l/gadā)
2015	1557,68
2016	1475,09
2017	1174,14
2018	1136
2019	2917

Samazinājies benzīna patēriņš, bet palielinājies dīzeļdegvielas patēriņš, jo

- 1) skolai ir pievienots bērnudārzs un palielinājies kilometru skaits, kas jāveic skolas autobusam,
- 2) skolas direktora automašīnai tagad ir dīzeļa degviela.

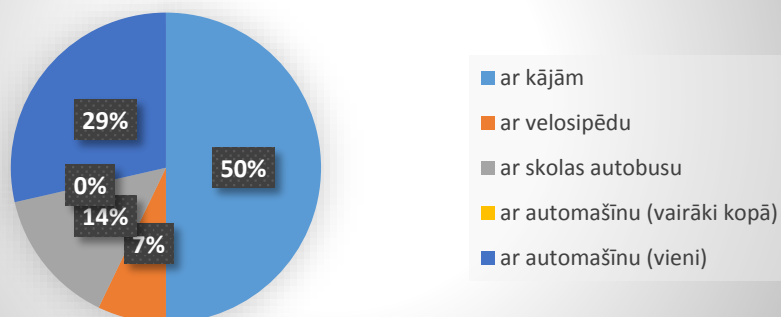
	2016	2017	2018	2019	2020 sept.
Skolēni, kas oktobrī uz skolu dodas ar kājām (%)					24%
ar velosipēdu (%)					7%
ar skolas vai sabiedrisko transportu (%)					55%
ar automašīnu, kopā ar citiem skolēniem (%)					1%
ar automašīnu (tiek vesti atsevišķi) (%)					13%
Darbinieki, kas uz skolu dodas ar kājām, velosipēdu vai sabiedrisko transportu velosipēdu (oktobrī) (%)					71%
Darbinieki, kas uz skolu dodas ar automašīnu braucot vairāki kopā (oktobrī) (%)					0%
Darbinieki, kas uz skolu dodas ar automašīnu braucot tajā vieni paši (oktobrī) (%)					29%

Veids, kā skolēni nokļūst skolā

Secinājumi: Lielākā daļa skolēnu skolā ierodas ar skolas autobusu – 55%. Ar kājām 24%, ar velosipēdu labos laika apstākļos – 7%. Un tikai 13% tiek vesti uz skolu ar automašīnām (vieni). 1% braucot paņem līdz arī citus. **Kopumā videi draudzīgu nokļūšanas veidu skolā izmanto 86% skolēnu.**

Veids, kā darbinieki un pedagogi ierodas skolā

Secinājumi: Puse skolotāju uz darbu nāk ar kājām. **Videi draudzīgu nokļūšanas veidu skolā izmanto 71% skolotāju un darbinieku.** Ar automašīnām uz darbu brauc 29% skolotāju (jāveic liels attālums).

Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar videi draudzīgu transportu?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. 31% skolēnu un 57% skolotāju ierodas skolā ar kājām, velosipēdiem.2. 55% skolēni izmanto skolas autobusu.3. Satiksme pie skolas ir mierīga un droša.
<i>Kuros transporta jautājumos nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Ļoti maz notiek ekskursijas ar velosipēdiem, pārgājieni ar kājām.</i>2. <i>Autobuss un mašīnas pietur pie skolas durvīm.</i>3. <i>Tikai nedaudziem skolēniem ir velobraucēja tiesības.</i>4. <i>Nav zināms, cik tālu tiek vesti pārtikas produkti uz skolu.</i>
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Aicināt klases doties pavasara pārgājienos iepazīt tuvākās apskates vietas. Izstrādāt pārgājienu maršrutus.</i>2. <i>Izveidot un uzstādīt zīmes, kas rekomendētu autobusam un mašīnām izlaist skolēnus laukumīnā.</i>3. <i>Veikt pētījumu, kas traucē skolēniem iegūt velobraucēja tiesības. Izstrādāt ieteikumus.</i>4. <i>Veikt pētījumu par to, kāds ir pārtikas ceļš līdz skolai. (Tēmā Pārtika).</i>

Atkritumi

Skolas izvērtējums

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5
Vai skolā izvērtējat, no kurām lietām varētu atteikties, kuras varētu nepirkt, lai pēc tam neradītu liekus atkritumus?	Nekad		X			Katru reizi
Vai skolā, pērkot lietas, izvērtējat to ietekmi uz vidi, iepakojumu, kalpošanas ilgumu, izmantošanas iespējas, izcelsmi u.tml.?	Nekad		X			Katru reizi
Vai izvērtējat, kuras no šķietami nevajadzīgām un ārā metamām lietām var lietot atkārtoti, saremontēt, pārveidot u.tml.?	Nekad			X		Katru reizi
Vai skolā ir iespēja apmainīties ar lietām? (Piem., grāmatām, apģērbiem, dažādām citām lietām.)	Nekad	X				Regulāri notiek šādas aktivitātes
Vai drukājot dokumentus tiek apdrukātas abas papīra puses?	Nekad			X		Bieži
Vai skolas pasākumos tiek lietoti vienreiz lietojamie trauki?	Bieži	X				Nekad
Vai skolēni bieži lieto vienreizējās glāzītes no dzērienu automāta?	Bieži			X		Gandrīz nekad
Vai skolēni bieži lieto vienreizējās glāzītes no ūdens automāta?	Bieži		X			Gandrīz nekad
Cik skolēnu lieto savu daudzreiz lietojamu krūzi, pudeli?	Mazāk kā 5%	X				Vairāk kā 80%
Cik daudz plastmasas atkritumu rodas skolotāju istabā?	Samērā daudz					X nedaudz
Vai skolēni bieži pērk ūdeni plastmasas pudelēs?	bieži	X				Gandrīz nekad
Vai skolēniem ir ērti pieejams dzeramais krāna ūdens?	Nav pieejams			X		Vairākās vietās
Cik, apmēram, plastmasas atkritumu uz vienu skolēnu rodas klases vakaros, ekskursijās, pārgājienos?	>4 atkritumu vienības			X		<1 atkritumu vienība
Cik no klasēm ir pieejamas kastes papīra atkritumu šķirošanai?	0%				X	100%
Cik no gaiteņiem ir pieejamas vietas plastmasas šķirošanai?	nevienu	X				visos
Vai skolā ir pieejama informācija par atkritumu šķirošanu?	nav		X			Vairākās vietās
Vai skolā ir atgādinājumi, kas veicina neradīt liekus atkritumus?	nav	X				Daudzās vietās
Vai skolā ir iespēja kompostēt bioloģiskos atkritumus?	nav		X			Gan pārtikas, gan lapu atkritumus
Cik bieži skolas apkārtnē tiek piesārņota ar atkritumiem?	Bieži, vajadzīga regulāra tīrīšana			X		Atkritumu nav
Vai skola iesaistās atkritumu piesārņojuma novēršanā un sakopšanā savā (apkārtne piejūrā, mežā, utt.)	Neiesaistās					X Vairākās aktivitātēs
Vai skolas pasākumos tiek palaisti gaisā baloni vai dalīti plastmasas aksesuāri?	Jā, bieži					X Nekad

! Netiek šķiroti atkritumi! (tikai makulatūra) Ekopadome vērsīsies pie skolas direktora, nepieciešama komunikācija ar pašvaldības komunālās daļas vadītāju un apsaimniekošanas firmu SIA „Piejūra”.

Ilgtermiņa salīdzinājums

	2015	2016	2017	2018	2019
Nešķirotu sadzīves atkritumu apjoms (m ³)	65,9	70,69	71,6	42,4	36,18
Šķirotu atkritumu apjoms (m ³)				-	-
Vai tiek šķiroti papīra atkritumi un makulatūra? (jā, nē)				jā	jā
Vai tiek šķiroti plastmasas atkritumi? (jā, nē)				nē	nē

Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar atkritumiem?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Katrā klasē un skolotāju istabā ir kastes makulatūrai. 2. Skola katru gadu piedalās talkās, katra klase sakopj savu teritoriju pie skolas. Lielākie skolēni reizi gadā dodas sakopt meža izziņas taku "Viesatu Upesloki". 3. Skolā ir iespēja dzert ūdeni no krāna. 4. Pasākumos netiek palaisti baloni.
<i>Kur saistībā ar atkritumiem nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Atkritumu šķirošana!!! 2. Jāizvērtē pirkuma nepieciešamība, iepakojums, izmantošana, ietekme uz vidi. 3. Skolā nav iespēja apmainīties ar lietām. 4. Jāsamazina vai jāizskauž vienreizlietojamo trauku izmantošana skolā. 5. Jāizvieto informācija par atkritumu šķirošanu. Jābūt iespējai skolā šķirot plastmasas izstrādājumus. 6. Jāizveido komposta kaudze.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uzrunāt skolas vadību, rast iespēju pie skolas novietot atkritumu šķirošanas konteinerus. Izlikt skolā atgādinājumus – aicināt šķirot atkritumus. Rast skolā vietu plastmasas atkritumiem (papīrgrozs), klases telpās nolikt spainišus organiskajiem atkritumiem. 2. Noorganizēt pavasara akciju "Ja ne man, varbūt Tev!". Būtu iespēja mainīties lietām. 3. Aicināt skolas vadību iegādāties daudzkreiz lietojamus traukus klases vakariem. 4. Mežmalā jāizveido komposta kaudze sadarbībā ar skolas saimnieku. 5. Veikt pētījumu "No kurām lietām mēs varam atteikties, lai neradītu liekus atkritumus".

Ūdens

Skolas izvērtējums

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Vai skolā ir sastopami piloši krāni, kurus nevar aizgriezt?	Bieži					x	Nav sastopami
Vai tualetēs ir podi, kuriem sarežģīti noslēgt ūdens tvertni?	Bieži				x		Nav sastopami
Cik tualetēs ir podi ar diviem ūdens noliešanas režīmiem?	0 – 20% (no visām tualetēm)			x			100% (visās tualetēs)
Vai jums ir zināms par iespējamiem ūdens zudumiem no caurulēm un citur ūdens apgādes sistēmā?	Ir zudumi / nav informācijas					x	Sistēmā zudumu nav
Vai skolā uzstādīti ūdens taupīšanas rīki (aeratori u.c.)	Nav			x			Gandrīz visur
Cik bieži redzama skolēnu izšķērdīga rīkošanās ar ūdeni?	Bieži				x		Gandrīz nekad
Tualetes/dušas, kurās uzstādīti atgādinājumi par ūdens taupīšanu	0 – 10%		x				100%
Vai skola savāc un izmanto lietus ūdeni?	Netiek vākts	x					Vāc un izmanto
Skolotāji un vecākie skolēni zina, kur nonāk skolas notekūdeņi	Neviens nezina				x		Zina visi
Vai notekūdeņi pirms nonākšanas dabā tiek pietiekami attīrīti?	Attīrīšana nenotiek					x	Ūdens tiek uzticami attīrīts
Vai skola mēdz apmeklēt notekūdeņu attīrīšanas iekārtas?	Netiek apmeklētas	x					Tā ir daļa no mācību procesa
Cik daudz vidi piesārņojoša sāls ziemā lieto skolas apkārtnē?	Daudz					x	Nemaz, izmanto citas metodes
Vai skolas apkārtnē ir sastopamas virsmas, kas kavē ūdens aizplūšanu notekūdeņu sistēmā (bruģis, zālājs)?	Nav virsmu, asfaltēts pagalms				x		Liela ūdens daļa uzsūcas, saglabājas

Veicot novērtējumu, skolēni devās intervēt skolas saimnieku, grāmatvedi, apkopējas, dažus jautājumus noskaidroja pie skolas vadības un pašvaldības komunālās daļas vadītāja.

Ilgtermiņa salīdzinājums

	2015	2016	2017	2018	2019
Patērētā ūdens apjoms (septembrī) (m ³)					
Patērētā ūdens apjoms (gadā) (m ³)	604	662	512	390	373

7. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar ūdens izmantošanu?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Skolai ir aka. Ūdeni izmanto laistīšanai.2. Nav pilošu krānu, podu.3. Dzeršanai ūdeni patērējam no krāna, tas ir atdzelžots.4. Lietus ūdeņiem ir kur uzsūkties.
<i>Kuros jautājumos nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Jāturpina uzstādīt aeratori pie ūdens krāniem.2. Aicināt savākt lietus ūdeņus, izmantot laistīšanai.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Gada laikā atkārtoti veikt pārbaudi, vai nav piloši krāni un podi. Sadarboties ar skolas saimnieku.2. Uzstādīt atgādinājumus par ūdens taupīšanu tualetēs.3. Organizēt ekskursiju uz attīrīšanas iekārtām un atdzelžošanas staciju Irlavā.

Skolas vide un apkārtnē. Mežs.

Skolas izvērtējums

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Cik daudz augu atrodas skolas telpās?	Augu nav			X			Augi ir katrā brīvā vietā
Vai skolēni nodara pāri skolas augiem (tos aplaužot, bojājot)?	daudziem augiem bojājumi	X					augiem bojājumu nav
Vai skolas telpaugi tiek izmantoti mācību stundās?	nekad	X					bieži
Cik lielu daļu skolas pagalma aizņem zālāji?	0 – 20% no teritorijas					X	Vairāk kā 80%
Cik koku ir skolas pagalmā?	Koku nav					X	Daudz koku
Aptuveni cik daudz augu sugu redzams zālājā? (10x10 cm laukumā)	Viena suga			X			Vairāk kā 10
Cik kukaiņu sugu iespējams pamanīt skolas apkārtnē 5 minūšu pastaigas laikā (septembra sākumā)?	Kukaiņu nav				X		Vairāk kā 10 sugas
Vai skolas teritorijā ir zonas, kurās zālājs tiek pļauts tikai vienreiz gadā (līdzīgi pļāvām)?	nav	X					20% no zālāja
Cik atšķirīgi ir augi skolas zālājā dažādās vietās?	Augi ir visur vienādi			X			Augi ļoti atšķiras dažādās vietās
Vai skolā tiek audzēti garšaugi, ko izmantot mācībās un pasākumos?	nav	X					Daudz augu
Vai skolā nezāļu un kukaiņu apkarošanai izmanto pesticīdus?	bieži					X	nekad
Vai skolas pagalmā iespējams iepazīt un uzzināt vairāk par apkārtnē sastopamiem augiem un dzīvniekiem?	Nav nekādas informācijas	X					Daudz zīmīšu, citu info materiālu
Skolas pagalmā un apkārtnē ir daudz iespēju vadīt mācību stundas	Tas nav iespējams			X			jebkuram mācību priekšmetam
Skolas pagalmā un apkārtnē tiek bieži vadītas mācību stundas	Nekad			X			Bieži
Skola organizē zaļos pārgājienus, kuru laikā tiek izziņātas dabas vērtības skolas tuvākajā un tālākajā apkārtnē	Ļoti reti				X		Vairākas reizes gadā katrai klasei
Vai skolas pagalmā ir veidotas īpašas dzīvotnes kukaiņiem – kukaiņu viesnīca, akmeņu kaudze, zaru kaudze, reti pļauts zālājs?	nav	X					Vairākas dažāda veida dzīvotnes
Vai skolēniem ir iespēja izteikt ieteikumus par to, ko viņi vēlētos redzēt skolas pagalmā?	Tikai mutiski skolotājiem	X					Pastāv ieteikumu kaste un citi veidi
Vai mācību procesā tiek izmantots tuvākā apkārtnē esošs mežs?	Netiek					X	Bieži, visu gadu
Vai skolotāji drukājot un kopējot izmanto abas papīra puses?	reti				X		Gandrīz vienmēr
Vai skolā izvērtējat drukāšanas nepieciešamību?	reti	X					vienmēr
Vai tualetes papīrs un salvetes veidoti no pārstrādāta papīra?	nekur					X	visur
Vai lietojat rakstāmpapīru no pārstrādātām izejvielām?	nekad			X			bieži
Vai koksnes produktiem (papīram u.tml.) ir FSC sertifikāts?	nekur	X					visur
Cik daudz dabas materiālu tiek izmantots skolā?	maz			X			daudz

Pavasārī jāturpina iepazīt skolas pagalmā mītošos augus, kukaiņus, dzīvniekus, lai novērtējuma dati būtu precīzāki.

Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar skolas apkārtni un tās izmantošanu?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Pie skolas ir plašs zālājs, mežs, klasēs daudz telpaugu.2. Skolas apkārtnē ir daudz skudru pūžņu (apmēram 7.)
<i>Kuros jautājumos skolas vidē un apkārtnē nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Nav pašu veidotas dzīvotnes kukaiņiem, regulāri tiek pļauts viss zālājs.2. Nav iespējas neko uzzināt par augiem un kukaiņiem mūsu pagalmā.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Veikt pētījumu par kukaiņu un augu sugām skolas pagalmā. Izveidot plakātu, iepazīstināt pārējos skolēnus.2. Izveidot aizsargžogu skudru pūžņiem pie skolas.3. Izveidot garšaugu dārziņu skolas pagalmā.4. Jāmudina skolēni saudzīgāk attiekties pret telpaugiem.5. Veikt pētījumu "Kas ir FSC sertifikāts koksnes produktiem?"6. Izveidot kukaiņu māju. Vienoties ar skolas saimnieku – nepļaut kādu gabaliņu zālāja. Radīt dabiskās pļavas efektu.

Vide un veselība.

Skolas izvērtējums

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Vai skolā rudenī ir pieejami vietējie augļi no skolēnu mājām? (neattiecas uz skolas augļa programmu)	Nav pieejami			X			Vairākās klasēs
Vai skolā pieejams saldumu automāts, citi rūpnieciski našķi	Viegli pieejami		X				Nav pieejams
Vai skolai iespējams ietekmēt ēdienkarti un pārdotos produktus?	nav	X					Viegli iespējams
Cik liela daļa skolēnu starp stundām regulāri izvēlas pirkt ēdienu veikalā ārpus skolas?	Vairāk kā puse					X	Gandrīz neviens
Cik daudz palmu eļļas saturošu produktu (čipsu, cepumu utt.) iepakojumi ikdienā redzami atkritumu grozos?	Daudz dažādu iepakojumu		X				Gandrīz nemaz
Vai skolā notiek ēst gatavošanas meistarklases, kurās var iemācīties gatavot videi un veselībai draudzīgus našķus?	Nenotiek nekad	X					Notiek visām vecuma grupām un dzimumiem
Vai skolā izmantotie tīrīšanas, dezinfekcijas līdzekļi ir videi un veselībai draudzīgi (sertificēti)?	Tādu nav			X			Visi līdzekļi ir ekosertificēti
Vai skolā tiek izmantoti videi draudzīgi būvmateriāli un krāsas remontam, videi draudzīgas mēbeles?	Tam netiek piešķirta uzmanība			X			Pēc iespējas vienmēr
Klases vakaros un svētkos ir tradīcija nest tikai videi un veselībai draudzīgas uzkodas	Nevienā klasē		X				Visās klasēs
Cik bieži balvās un Ziemassvētku dāvanās saldumi ar milzīgu cukura daudzumu aizvietoti ar veselīgām uzkodām?	Dāvanās vienmēr ir tikai saldumi		X				Saldumi dāvanās reti
Skolā tiek veicināta aktīva izkustēšanās starpbrīžos	Izkustēšanās tiek ierobežota					X	Izkustēšanās tiek veicināta
Cik bieži tiek rīkotas fiziskās aktivitātes un sacensības brīvā dabā?	Tikai sporta stundās				X		Bieži pasākumi ar uzdevumiem ārā
Vai skolas apkārtnē ir tīrs gaiss?	Konstatēts liels piesārņojums					X	Gaiss ir tīrs
Vai skolā un skolas apkārtnē ir liels troksnis?	Troksnis ir augsts					X	Troksnis ir zems

Datu izvērtējums

(1.-5. jautājums – skatīt tēmā „Pārtika”)

	Ekopadomes viedoklis
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar vides un veselības tēmu?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Skolas apkārtnē ļauj skolēniem starpbrīžos dodas laukā. Ir rotaļlaukums, futbola laukums, ieklāts jauns basketbola laukuma segums. Pie sporta halles ir āra trenāžieri.2. Samērā bieži notiek aktivitātes svaigā gaisā- gan sporta skolotāja rīkotas, gan mazpulku, gan ekopadomes organizētas.3. Pie skolas ir priežu mežs, upe Abava. Ir klusums un gaisa kvalitāte laba.
<i>Kuros jautājumos nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Veselīga uztura popularizēšanā, videi draudzīgu ēdienu gatavošanas mākslā.2. Ziemassvētku konfekšu paciņas aizstāt ar veselīgiem našķiem.
<i>Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Organizēt veselīga uztura gatavošanas meistarklases, recepšu konkursu.2. Apkopot idejas un sniegt ieteikumus Ziemassvētku paciņu sagatavošanā.

Līdzdalība, komunikācija un mācību saturs

Skolas izvērtējums

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Cik daudz norāžu skolā sastopams par darbību Ekoskolu programmā?	Nav norāžu			X			Gan gaitējos, gan klasēs
Cik aptuveni skolēnu zina, kas ir Ekoskolu programma?	0 – 10 %	X					100%
Cik daudz ārpus Ekopadomes esošu skolēnu ieteikumu tiek saņemts?	nemaz	X					Vairāki ieteikumi
Vai Ekoskolu logo redzams skolas mājaslapā?	Nē	X					Pirmajā lapā
Vai mājaslapā redzamas galerijas par tieši Ekoskolas aktivitātēm?	Nē			X			Jā, vairākas, regulāri
Aptuveni cik no apkārtējiem iedzīvotājiem zina, ka skola ir Ekoskola?	0 – 5%	X					>80%
Cik no publicētajiem rakstiem medijos par jūsu skolu pieminēts, ka skola darbojas Ekoskolu programmā?	0%	X					>80%
Kāda daļa vecāku atbalsta skolas dalību Ekoskolu programmā?	Vairumam nav viedokļa				X		> 90% vērtē pozitīvi
Vai vecāki tiek iesaistīti Ekoskolu projektu norisē?	0-5%	X					>80%
Vai notiek sadarbība ar citām Ekoskolām?	Nenotiek	X					Notiek regulāra sadarbība ar vairākām Ekoskolām
Cik lielā daļā no mācību priekšmetiem regulāri iekļauta gada tēma/ citas Ekoskolu tēmas?	0 – 5%			X			100%
Vai visās klašu grupās?	0 - 5%			X			100%
Vai skolēni organizē konkursus, sacensības, olimpiādes, konferences par gada tēmu/ citām Ekoskolu tēmām?	nemaz	X					pārsvarā
Vai skolas dalība programmā tiek atzinīgi novērtēta no pašvaldības?	Pašvaldība neinteresējas			X			Pašvaldība regulāri pauž atbalstu
Vai skolēni un skolas pārstāvji izstrādā priekšlikumus pašvaldībai vides situācijas uzlabošanai skolā un tuvākā apkārtnē?	Nekad	X					Bieži

Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
<i>Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā darbojas vislabāk saistībā ar skolas iesaistīšanu?</i>	<ol style="list-style-type: none"> Uzrunātie skolēni, vecāki, arī pašvaldības pārstāvji labprāt atbalsta un iesaistās ekoskolas darbā, aktivitātēs. Bet nepieciešams individuāli uzaicināt. Eko tēmas tiek iekļautas mācību saturā.
<i>Kuros jautājumos nepieciešami uzlabojumi?</i>	<ol style="list-style-type: none"> Vairāk jāpopularizē skolas eko darbi gan skolas, gan pašvaldības, gan pārējās sabiedrības ietvaros. Aktīvāk jādarbojas sociālajos tīklos saistībā ar ekoskolu. Nav sadarbības ar citām ekoskolām. Netiek iesniegti priekšlikumi pašvaldībai, ir maz skolēnu organizētu pasākumu par eko tēmām.

*Ko Ekopadome **varētu darīt**, lai ieviestu šos uzlabojumus?*

- 1. Skolas eko aktivitāšu popularizēšana jāuztic konkrētiem skolēniem.*
- 2. Jāveido sadarbība ar kādu tuvāko ekoskolu .*
- 3. Jāiesaista skolēni eko pasākumu organizēšanā.*
- 4. Jāpārdomā, kādi priekšlikumi būtu jāsniedz pašvaldībai.*